

กองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน  
ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กทม.

๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

## แผนเผชิญเหตุสาธารณภัย

ประกอบแผนสั่งใช้กำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๖ (๑)

๒. นโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย

๓. แผนสั่งใช้กำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔. แผนที่ประเทศไทย มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐

### ๑. สถานการณ์ทั่วไป

๑.๑ จากการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงขึ้น ทำให้ความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ต่อการดำรงชีวิต จะมีความต้องการเพิ่มสูงขึ้น จึงมีสิ่งขับเคลื่อนที่สำคัญ ในการตอบสนองความต้องการ ได้แก่ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน ฯลฯ สิ่งขับเคลื่อนเหล่านี้ จะเป็นตัวเร่งให้เกิดการใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างรวดเร็ว และการพัฒนาโดยที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนของ ทรัพยากร การบริโภคทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย โดยไม่คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของทรัพยากร เหล่านั้น เป็นเหตุให้มีการสูญเสียทรัพยากร และระบบนิเวศถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณภัย โลกต้องเผชิญกับสาธารณภัยที่ทำลายหลายอย่างไม่ว่าการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดภาวะลมฟ้าอากาศแปรปรวน ระดับน้ำทะเลของโลกสูงขึ้น เกิดภาวะแล้งจัด พายุหมุน การกัดเซาะฝั่งทะเล มหาอุทกภัย ดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก โรตยะบาด และการเกิดสาธารณภัยใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภัยที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ อาทิเช่น แผ่นดินไหว สึนามิ ไฟป่าและหมอกควัน อาจเป็นสาธารณภัยที่ต้องเผชิญในปัจจุบัน และมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งส่งผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

### ๒. ภารกิจ

๒.๑ บรรเทาภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ตามมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗

๒.๒ เตรียมความพร้อมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อความรุนแรงของสาธารณภัย

### ๓. ฝ่ายเรา

๓.๑ กำลังพล สังกัด กองอาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย

๓.๒ ฝ่ายปกครอง / สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ประเภทสำรอง (สมาชิก อส.สำรอง)

๓.๓ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง (โดยการประสาน)

/๔. แนวทาง...

## แผนเผชิญเหตุสาธารณภัย

ประกอบแผนสั่งใช้กำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

### ๔. แนวทางการปฏิบัติ

#### ก. การปฏิบัติ

##### ขั้นที่ ๑ การป้องกันผลกระทบจากสาธารณภัย

- (๑) ให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อเตรียมพร้อมรับมืออย่างถูกต้อง มีสติ และไม่ประมาท
- (๒) จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังภัย และกระจายข่าวตลอด ๒๔ ชั่วโมง

##### ขั้นที่ ๒ การเตรียมพร้อมรับมือสาธารณภัย

(๑) บูรณาการกับหน่วยข้างเคียง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เหล่ากาชาด เจ้าหน้าที่หน่วยกู้ชีพ องค์การภาคเอกชนและอื่น ๆ ในการปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัย ในด้านกำลังพล เครื่องมืออุปกรณ์ ยานพาหนะ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องมือสื่อสาร เครื่องจักรกล รวมทั้งเวชภัณฑ์ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม น้ำดื่มสถานที่พักพิงชั่วคราว และอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๒) ติดตามสถานการณ์ด้านการข่าวอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

(๓) ประสานกับหน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อร่วมกันตรวจสอบระบบแจ้งเตือนภัยทุกประเภท ที่มีอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ว่ามีการทดสอบหรือซ้อมเตือนภัย โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบบ้างหรือไม่ เป็นต้น

(๔) ประสานหน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อจะสำรวจและกำหนดเส้นทาง สถานที่หรือพื้นที่ปลอดภัย ในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือหรือจำเป็นต้องอพยพผู้ประสบภัยออกจากพื้นที่เกิดสาธารณภัย

(๕) ประสานแผนการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการ โดยใช้อาวุธตามความจำเป็นและเหมาะสมร่วมกับฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ หรือฝ่ายทหาร

(๖) การฝึกซ้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านกำลังพล และการเตรียมพร้อมด้านเครื่องมือหรือสิ่งอุปกรณ์ ยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องมือสื่อสาร และอื่น ๆ เพื่อให้พร้อมปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัย

(๗) การปฏิบัติอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ

##### ขั้นที่ ๓ การรับมือขณะเกิดสาธารณภัย

(๑) เมื่อมีข้อมูลข่าวสารหรือการแจ้งเตือน ให้เตรียมพร้อมกำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน รวมทั้งเครื่องมือ สิ่งอุปกรณ์ และอื่น ๆ ณ ที่ตั้ง เต็มอัตราตลอด ๒๔ ชั่วโมง

(๒) เมื่อเกิดสถานการณ์ภัยแล้ง หรือภัยหนาวให้สำรวจความเสียหายขั้นต้น เพื่อประสานหน่วยข้างเคียง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การภาคเอกชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้าช่วยเหลือ

(๓) เมื่อเกิดสาธารณภัยซึ่งอยู่ในขีดความสามารถที่จะปฏิบัติได้เอง ให้ดำเนินการช่วยเหลือเหตุเฉพาะหน้าก่อน โดยจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน ในการช่วยชีวิตผู้ประสบภัยเป็นลำดับแรก ส่วนสัตว์เลี้ยงและทรัพย์สินเป็นลำดับรองลงไป

(๔) การเข้าถึงและการออกจากสถานที่หรือพื้นที่เกิดสาธารณภัย โดยเส้นทางปลอดภัย ตามที่สำรวจ และกำหนดไว้

(๕) ดำรงการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่อง โดยเครื่องมือสื่อสารทุกประเภทที่สามารถติดต่อได้ รวมทั้งการใช้พลนำสาร

/ (๖) ช่วยเหลือ...

## แผนเผชิญเหตุสาธารณภัย

ประกอบแผนสั่งใช้กำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๖) ช่วยเหลือผู้ประสบภัยไปยังพื้นที่ปลอดภัย หรือพื้นที่พักพิงชั่วคราว และให้การช่วยเหลือขั้นต้น เช่น การปฐมพยาบาล อาหาร น้ำดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

(๗) สนับสนุนในการสำรวจความเสียหายขั้นต้น เพื่อให้ทราบจำนวนผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บ ผู้สูญหาย และพื้นที่เกิดสาธารณภัย รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน

(๘) การส่งกำลังบำรุงในขั้นต้นตามขีดความสามารถ เช่น อาหาร น้ำดื่ม เวชภัณฑ์ เครื่องนุ่งห่ม แก่ผู้ประสบภัยและกำลังพลที่เข้าช่วยเหลือ

(๙) ประเมินสถานการณ์ ว่าสามารถควบคุมหรืออยู่ในขีดความสามารถที่จะดำเนินการเองได้หรือไม่ หากเกินขีดความสามารถที่จะปฏิบัติได้ในระดับกองร้อย ให้รายงานหน่วยเหนือเพื่อร้องขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยข้างเคียง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ตามที่ได้มีการประสาน

(๑๐) หากเกินขีดความสามารถในระดับกองบังคับการ ให้ร้องขอต่อกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน เพื่อสั่งใช้กำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน จากกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน หรือกองบังคับการกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยเข้าช่วยเหลือ

(๑๑) ปฏิบัติการร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องในการส่งตัวผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ไปยังโรงพยาบาล สถานือนามัย หรือสถานพยาบาลชั่วคราวโดยด่วน ด้วยพาหนะทางบก ทางน้ำ หรือขอรับการสนับสนุนทางอากาศ รวมทั้งการกำหนดพื้นที่ที่พาหนะสามารถเข้าถึงหรือลงจอดได้

(๑๒) ปฏิบัติการร่วมกับหน่วยเกี่ยวข้องในการเคลื่อนย้ายผู้เสียชีวิต ไปยังพื้นที่ที่กำหนดไว้เพื่อรอการตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

(๑๓) จัดชุดประสานงาน เพื่อช่วยเหลือในพื้นที่พักพิงชั่วคราวที่กำหนดไว้

(๑๔) จัดชุดกองอาสารักษาดินแดนกู้ภัย (อส.กู้ภัย) ลำเลียงอาหารและน้ำดื่ม ด้วยยานพาหนะหรือเดินเท้า เพื่อเข้าถึงผู้ประสบภัยที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถอพยพออกไปพื้นที่ปลอดภัยได้

(๑๕) จัดชุดรักษาความปลอดภัยร่วมกับฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ หรือฝ่ายทหาร เพื่อป้องกันการโจรกรรมทรัพย์สินผู้ประสบภัย และการจัดระบบการจราจรตั้งจุดตรวจ เส้นทาง เข้า-ออก เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยช่วยเหลือปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสะดวก

(๑๖) การปฏิบัติอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ

### ขั้นที่ ๔ การฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย

(๑) จัดชุดกองอาสารักษาดินแดนกู้ภัย (อส.กู้ภัย) เพื่อค้นหาผู้สูญหาย และกำจัดเก็บกวาดสิ่งปฏิกูลในที่อยู่อาศัยของผู้ประสบภัย รวมทั้งการทำความสะอาดสถานที่ราชการ

(๒) จัดชุดกองอาสารักษาดินแดนกู้ภัย (อส.กู้ภัย) เข้าร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคประชาชนหรือหน่วยข้างเคียง เพื่อบรรจุและขนย้ายสิ่งของที่ได้รับบริจาค

(๓) จัดชุดกองอาสารักษาดินแดนกู้ภัย (อส.กู้ภัย) เข้าช่วยเหลือพร้อมด้วยช่างไม้หรือช่างก่อสร้างเพื่อซ่อมแซมบ้านเรือน อาคาร ฝาย ทำนบ หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ตามขีดความสามารถ

/ (๔) จัดชุด...

## แผนเผชิญเหตุสาธารณภัย

ประกอบแผนสั่งใช้กำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๔) จัดชุดกองอาสารักษาดินแดนกู้ภัย (อส.กู้ภัย) เข้าร่วมกับหน่วยงานทางการแพทย์ ในการเฝ้าระวังและสนับสนุนช่วยเหลือ เพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาดภายหลังเกิดสาธารณภัย

(๕) จัดชุดกองอาสารักษาดินแดนกู้ภัย (อส.กู้ภัย) เข้าร่วมกับฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือทหาร เพื่ออำนวยความสะดวกการนำทางเข้าพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย ให้แก่คณะที่จะเข้ามาช่วยเหลือผู้ประสบภัย

(๖) จัดชุดกองอาสารักษาดินแดนกู้ภัย (อส.กู้ภัย) เข้าร่วมกับหน่วยราชการ เพื่อใช้เครื่องมือจักรกลเปิดเส้นทางหรือซ่อมแซมทางคมนาคมในขั้นต้น

(๗) จัดชุด อส.สัมพันธ์ เข้าให้กำลังใจและปลอบขวัญผู้ประสบภัย

(๘) จัดทำบรรยายสรุปการปฏิบัติหน้าที่ ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยแก่คณะตรวจเยี่ยม หรือคณะที่มาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

(๙) พิจารณาสับเปลี่ยนกำลังพล เมื่อมีกำลังเพิ่มเติมจากหน่วยอื่น เพื่อสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันพัก เมื่อมีการปฏิบัติหน้าที่ติดต่อกันเป็นเวลานาน

### ข. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

(๑) ให้มีการประสานงานตั้งแต่ก่อนเริ่มเกิดสาธารณภัย ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความสับสนในการปฏิบัติ รวมทั้งสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ในภาวะปกติ จัดให้มีการฝึกซ้อมการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) จัดระบบการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติของหน่วย

## ๕. ธุรการ การแจกจ่าย และการส่งกำลังบำรุง

๕.๑ ธุรการและการแจกจ่าย ตามสายงานของกองอาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย

๕.๒ การส่งกำลังบำรุง

(๑) ใช้งบประมาณของฝ่ายอำนวยการ กองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน (กรมการปกครอง)

(๒) กองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน สนับสนุนด้านยุทธภัณฑ์และอาวุธภัณฑ์

## ๖. การบังคับบัญชาและการติดต่อสื่อสาร

๖.๑ การบังคับบัญชา ตามสายงานของกองอาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย

๖.๒ การสื่อสาร ใช้โครงข่ายการสื่อสารกรมการปกครอง